

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session Extraordinaire 1939	N° 118		Buitengewone Zitting 1939
	SEANCE du 14 juin 1939	VERGADERING van 14 juni 1939	

PROPOSITION DE LOI

instituant un Office de statistiques et organisant l'établissement et le contrôle d'un indice pondéré du coût de la vie.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'opportunité de réformer le système actuel de la mesure des variations du coût de la vie a été proclamée, ces derniers temps, avec insistance, dans les milieux les plus divers et, notamment, par des personnalités universitaires et syndicales.

Une étude récente de M. M. Franck, publiée dans le *Bulletin des Sciences Politiques* de l'Université de Bruxelles, démontre que se servir plus longtemps de l'indice des prix de détail pour ajuster les salaires, constituerait un défi aux enseignements actuels de la statistique et aux résolutions des grandes assises internationales des statisticiens du travail. L'auteur de cette étude insiste sur la nécessité qu'il y a d'adapter les salaires en fonction des fluctuations d'un nouvel indice pondéré du coût de la vie.

M. L. de Brouckère, qui occupe à l'Université de Bruxelles la chaire de « Régime du Travail Industriel » a, à plusieurs reprises, soutenu lui aussi la même thèse.

Rappelons également l'avis exprimé en cette matière par M. J. W. Nixon, chef de la Section de Statistique du Bureau International du Travail :

« A ma connaissance, on n'emploie, dans aucun autre pays que la Belgique, un indice pondéré des prix de détail pour mesurer les variations du pouvoir d'achat des salaires, on établit un tel indice dans quelques cas et on s'en sert par exemple : pour comparer les mouvements des prix de gros et des prix de détail, mais non pas pour mesurer les changements du coût de la vie. »

La distinction essentielle entre un indice du coût de la vie et un indice des prix de détail, est le principe différent

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een Statistiekbureau en waarbij de inrichting van en de controle op een gematigd indexcijfer worden tot stand gebracht.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Herhaaldelijk werd, onlangs, in de meest verschillende kringen en, inzonderheid, door personen uit de universiteitswereld en de vakbeweging, met aandrang betoogd dat het huidig berekeningsstelsel van de schommelingen van de levensduurte moest hervormd worden.

Uit een studie van den heer Franck, van de Universiteit te Brussel, onlangs in het *Bulletin des Sciences Politiques* verschenen, blijkt dat men, door zich nog langer te bedienen van den index der winkelprijzen om de loonen aan te passen, niet het minst rekening houdt met de vorderingen van het statistiekwezen en met de resoluties van de groote internationale congressen van de statistici van den arbeid. De schrijver van deze studie legt den nadruk op de noodzakelijkheid de loonen aan te passen volgens de schommelingen van een nieuwen gematigden index van de levensduurte.

De heer de Brouckère, die aan de Universiteit te Brussel den leerstoel van het « Regime van den Industrieelen Arbeid » bekleedt, verdedigde herhaaldelijk dezelfde stelling.

Laten wij eveneens het oordeel hierover aanhalen van den heer J. W. Nixon, Hoofd van de Afdeling voor Statistiek van het Internationaal Arbeidsbureau :

« Naar mijn weten, wordt in geen ander land, behalve in België, een niet gematigde index van de winkelprijzen gebruikt om de schommelingen te meten van de koopkracht der loonen; dergelijke index wordt in eenige gevallen opgemaakt om bijvoorbeeld te dienen voor de vergelijking van de groothandels- en winkelprijzen, maar niet om de schommelingen van de levensduurte te meten. »

Het wezenlijk onderscheid dat tusschen een index van de levensduurte en een index van de winkelprijzen

qui préside au choix des articles dont ils reflètent les variations et le calcul de ces variations lui-même.

Un nombre indice du coût de la vie s'efforce, par un choix judicieux des articles, de refléter les fluctuations de prix des dépenses les plus caractéristiques de la consommation, considérée dans son acception la plus large: alimentation, habillement, logement, éclairage et chauffage, dépenses hygiéniques, culturelles et sociales. Un nombre indice des prix de détail, par contre, traduit les variations de prix d'un certain nombre d'articles choisis, en principe, indépendamment de leur importance économique.

Dans un nombre indice du coût de la vie, le prix relatif de chaque article est affecté d'un coefficient de pondération, c'est-à-dire est multiplié par un coefficient d'importance proportionnel à l'importance économique que possède cet article, par rapport au total des dépenses budgétaires. Un nombre indice des prix de détail, tout au contraire, accorde la même influence aux variations de prix de tous les articles indistinctement: pain, beurre, sel, torchons, etc...

Ces quelques considérations sont suffisantes pour marquer la grande supériorité théorique de l'indice du coût de la vie comme instrument de mesure des fluctuations du coût de l'existence.

Quant aux milieux syndicaux, ils ont avant tout insisté sur les défauts pratiques, sur les inconvénients sociaux qu'entraîne à l'heure actuelle l'utilisation de l'indice des prix de détail.

L'écart croissant qui se manifeste, surtout depuis mars 1935, entre l'indice des prix de détail, d'une part, les cinq indices du coût de la vie, d'autre part, a convaincu un grand nombre de militants syndicaux que l'indice des prix de détail ne reflète pas suffisamment la hausse réelle du coût de la vie et que, de ce fait, le fonctionnement des clauses des conventions collectives relatives aux échelles mobiles de salaires est dangereusement faussé.

Il est bon d'ailleurs d'illustrer ce point par quelques chiffres:

Entre janvier 1922 et janvier 1937, l'indice du coût de la vie de la catégorie de revenus III a haussé de 10 p. c., alors que, pendant cette même période, l'indice des prix de détail a haussé seulement de 8.3 p. c., soit une différence de 1.7 p. c., ce qui est énorme. Depuis la dernière dévaluation, c'est surtout la courbe de l'indice du coût de la vie de la catégorie des revenus I, c'est-à-dire celui qui reflète les variations des dépenses budgétaires des couches ouvrières les moins aisées, qui s'écarte le plus sensiblement de la courbe de l'indice des prix de détail. Entre mars 1935 et mars 1937, l'indice du coût de la vie de la catégorie de revenus I, a haussé de 20.9 p. c. contre une hausse de 15.8 p. c. de l'indice des prix de détail, soit donc un écart de 5.1 p. c. en 2 ans.

bestaat is gelegen in het verschillend beginsel waarvan men uitgaat bij de keuze van de artikelen waarvan zij de schommelingen weergeven en de berekening van deze schommelingen zelf.

Een index-number van de levensduurte streeft er naar, dank zij een oordeelkundige keuze der artikelen, de prijs-schommelingen weer te geven van de meest voorkomende verbruiksuitgaven voor levensbehoeften genomen in de ruimste beteekenis van het woord: voeding, kleding, huisvesting, verlichting en verwarming, hygiënische, culturele en sociale uitgaven. Een index-number van de winkelprijzen, daarentegen, weerspiegelt de prijs-schommelingen van een zeker aantal artikelen die, in beginsel, gekozen worden afgezien van hun economisch belang.

Bij een index-number van de levensduurte, wordt op den betrekkelijken prijs van elk artikel een matigingscoëfficiënt toegepast, 't is te zeggen, deze wordt vermenigvuldigd met een coëfficiënt waarvan het belang in verhouding is tot de economische beteekenis van dit artikel ten opzichte van al de begrootingsuitgaven. Een index-number van de kleinhandelsprizen, daarentegen, kent denzelfden invloed toe aan de prijs-schommelingen van al de artikelen zonder onderscheid: brood, boter, zout, dweilen, enz.

Deze weinige overwegingen mogen volstaan om de groote theoretische superioriteit aan te toonen van den index van de levensduurte als maatstaf voor de schommelingen van den levensstandaard.

In de kringen van de vakbeweging werd voor alles gewezen op de practische gebreken, op de bezwaren van socialen aard welke thans kleven aan het gebruik van den index der winkelprijzen.

Tengevolge van het toenemend verschil, vooral sedert Maart 1935, tusschen den index der winkelprijzen, eenerzijds, en de vijf indexen van de levensduurte, anderzijds, zijn vele leiders uit de vakbeweging tot het inzicht gekomen dat de index van de winkelprijzen niet genoeg de werkelijke stijging van de levensduurte weerspiegelt en dat, diengevolge, de werking van de collectieve arbeidsovereenkomsten betreffende de loonschalen vertroebeld wordt.

Het is, trouwens, goed dit punt in het licht te stellen met eenige cijfers.

Tusschen Januari 1922 en Januari 1937, steeg de index van de levensduurte van de categorie inkomens III met 10 t. h. terwijl, gedurende dezelfde periode, de index der winkelprijzen slechts met 8.3 t. h. toenam, hetzij een verschil van 1.7 t. h., wat aanzienlijk is. Sedert de jongste devaluatie wijkt de curve van den index van de levensduurte van de categorie inkomens I, 't is te zeggen, deze welke de schommelingen weerspiegelt van de begrootingsuitgaven van de arbeidersbevolking welke den geringsten welstand heeft, het meest af van de curve van den index der winkelprijzen. Tusschen Maart 1935 en Maart 1937, steeg de index van de levensduurte van de categorie I met 20.9 t. h., tegenover een stijging van 15.8 t. h. van den index der winkelprijzen, hetzij dus een verschil van 5.1 t. h., in twee jaar.

La Fédération des Syndicats de Bruxelles, entre autres, s'est fait le porte-parole de ces critiques dans une résolution du 20 Octobre 1937, qui réclame « l'abandon de l'index officiel des prix de détail et son remplacement par l'index officiel du coût de la vie ».

Au XIIe Congrès de la Confédération des Syndicats Chrétiens, des voix s'étaient d'ailleurs élevées pour stigmatiser l'indice des prix de détail.

M. Coussens, notamment, demandait à ce Congrès que « la Confédération fasse tout son possible pour obtenir un index auquel on puisse se fier ».

Des mesures radicales s'imposent aussi en vue de mettre fin, une fois pour toutes, aux manipulations diverses dont les relevés mensuels des prix de détail et le calcul des index mensuels font l'objet.

Puisque le Service de Statistique du Ministère des Affaires Economiques s'est montré incapable d'assurer à la statistique des prix un minimum de sincérité et d'exactitude, la création d'un Office de Statistique autonome s'impose.

Grâce à cet Office autonome, on peut espérer que, dans l'avenir, la statistique des prix sera mieux soustraite aux influences gouvernementales et aux grands groupements professionnels.

Enfin, un renforcement du système de contrôle doit logiquement accompagner la réforme préconisée.

Les dispositions techniques de la présente loi s'inspirent des résolutions des Deuxième et Troisième Conférences Internationales des Statisticiens du Travail, tenues à Genève en 1925 et 1926, sous les auspices du Bureau International du Travail.

Quant à la création d'un Office de statistique autonome, rattaché au Ministère de l'Intérieur, qui, dans l'esprit des auteurs de la présente proposition de loi, devrait peu à peu étendre ses attributions, elle donnerait satisfaction à ceux qui ont proclamé la nécessité d'une centralisation de la statistique économique et sociale du pays.

Het Verbond van de Brusselsche Vakbonden, o. a., vertolkte deze bezwaren in een resolutie van 20 October 1937 en drong aan op « het loslaten van den officieelen index der winkelprijzen en zijn vervanging door den officieelen index van de levensduurte ».

Op het XIIe Congres van het Algemeen Christen Vakverbond waren, overigens, reeds stemmen opgegaan om den index der winkelprijzen aan de kaak te stellen.

Zoo vroeg de heer Coussens op dit Congres « dat het Verbond alles in 't werk stellen zou opdat een index zou gebruikt worden, waarop men zich verlaten mag ».

Tevens dringen zich ingrijpende maatregelen op, om eens voor goed een einde te maken aan het geknoei met de maandstaten van de winkelprijzen en met de berekening van de maandelijksche index-numbers.

Vermits de Dienst voor de Statistiek van het Ministerie van Economische Zaken niet bij machte gebleken is om aan de statistiek van de prijzen een minimum oprechtheid en nauwkeurigheid te geven, dringt de oprichting van een zelfstandig Bureau voor de Statistiek zich op.

Dank zij dit zelfstandig Bureau, is de hoop gewettigd dat in de toekomst de statistiek van de prijzen niet meer zoo beïnvloed wordt door de Regeering en de groote beroepsverenigingen.

Ten slotte, moet de voorgestelde hervorming logisch gepaard gaan met verscherping van het controle-stelsel.

De technische bepalingen van dit wetsvoorstel berusten op de resoluties van de Tweede en Derde Internationale Conferenties van de Statistici van den Arbeid, welke in 1925 en 1926, te Genève, gehouden werden onder de bescherming van het Internationaal Arbeidsbureau.

Wat de oprichting van een zelfstandig Bureau voor de Statistiek betreft, dat aan het Ministerie van Binnenland-sche Zaken zou verbonden worden, en volgens de indieners van dit wetsvoorstel misschien zijn bevoegdheid geleidelijk zou kunnen uitbreiden, zou hiermede de wensch vervuld worden van dezen die gewezen hebben op de noodzakelijkheid de economische en sociale statistiek van het land te centraliseeren.

Xavier RELECOM.

PROPOSITION DE LOI

CHAPITRE PREMIER.

De l'Office de Statistiques.

ARTICLE PREMIER.

Il est créé un Office de Statistiques autonome dépendant du Ministère de l'Intérieur.

ART. 2.

Les attributions de cet Office sont réglées par arrêté royal. Elles comprennent notamment l'établissement mensuel de nombres-indices pondérés du coût de la vie et d'organisation, tous les dix ans au moins, d'une enquête budgétaire. Les premiers indices seront établis au plus tard dans les trois mois de l'entrée en vigueur de la présente loi.

ART. 3.

Le Directeur et le Sous-Directeur de l'Office sont nommés par arrêté royal.

CHAPITRE II.

De l'Indice du coût de la vie.

ART. 4.

L'indice du coût de la vie sera établi et les enquêtes budgétaires seront menées conformément aux résolutions des Deuxième et Troisième Conférences Internationales des Statisticiens du Travail, tenues à Genève sous les auspices du Bureau International du Travail.

ART. 5.

La période de base de l'indice sera postérieure à mars 1935 et s'étendra sur une année entière.

ART. 6.

Les coefficients de pondération sont fixés d'après les résultats de la dernière enquête budgétaire de l'Office. En attendant les résultats de la première enquête budgétaire de l'Office, laquelle devra être terminée dans les deux ans de la mise en vigueur de la présente loi, les coefficients

WETSVOORSTEL

EERSTE HOOFSTUK.

Het Statistiekbureau.

EERSTE ARTIKEL.

Een zelfstandig Statistiekbureau wordt opgericht, afhankelijk van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

ART. 2.

De bevoegdheden van dit Bureau worden bij Koninklijk besluit geregeld. Zij omvatten namelijk de maandelijksche opmaking van gematigde indexcijfers der levensduurte en de inrichting, ten minste om de 10 jaar, van een begrotingsonderzoek. De eerste cijfers worden uiterlijk binnen drie maanden na het in-werking-treden van deze wet opgemaakt.

ART. 3.

De Directeur en de Onderdirecteur van het Bureau worden bij Koninklijk besluit benoemd.

HOOFDSTUK II.

De index der levensduurte.

ART. 4.

Het indexcijfer der levensduurte wordt opgemaakt, en de begrotingsonderzoeken worden geleid overeenkomstig de besluiten van de Tweede en Derde Internationale Conferenties der Arbeidsstatistici, gehouden te Genève onder begunstiging van het Internationaal Bureau van den Arbeid.

ART. 5.

Het tijdperk dat tot grondslag dient voor het indexcijfer zal na Maart 1935 een aanvraag nemen en zich over een volledigjaar uitstrekken.

ART. 6.

De evenwichtscoëfficiënten worden bepaald volgens de uitslagen van het jongste begrotingsonderzoek van het Bureau. In afwachting van de uitslagen van het eerste begrotingsonderzoek van het Bureau, dat binnen twee jaar na het in-werking-treden van deze wet dient geëin-

seront basés sur les budgets d'ouvriers et d'employés dressés par le Ministère du Travail et de la Prévoyance Sociale en 1928-1929.

CHAPITRE III.

Du relevé des prix.

ART. 7.

Les prix de détail mensuellement relevés en vue de la confection de l'indice sont ceux que les détaillants demandent effectivement aux consommateurs.

ART. 8.

Le nombre des prix relevés pour chaque article dans chaque localité sera suffisant pour éliminer les influences erratiques.

ART. 9.

Les relevés se feront dans les magasins fréquentés par la clientèle populaire à l'exclusion des magasins à prix uniques et des magasins patronaux.

CHAPITRE IV.

Du contrôle.

ART. 10.

Il est institué une Commission de l'Index. Cette Commission est composée de 14 membres, à savoir : de cinq représentants des ouvriers et employés, de cinq représentants des employeurs, de deux représentants des coopératives de consommation, de deux représentants du commerce en détail.

Les membres sont nommés par le Roi, parmi les candidats présentés — sur listes doubles — par les organisations représentatives de ces catégories sociales.

Cette Commission sera présidée par un délégué du Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale.

ART. 11.

Cette Commission :

a) fait mensuellement rapport sur la valeur représentative de l'indice. A cet effet, elle prend connaissance, notamment, des feuilles de relevés de prix et reçoit les observations des représentants de l'Office et des délégués dont il est question à l'article 12;

digd te zijn, zullen de coëfficiënten worden gegrond op de, in 1928-1929 door het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg opgemaakte arbeiders- en bedienden-begrotingen.

HOOFDSTUK III.

Prijsopname.

ART. 7.

De winkelprijzen maandelijks opgeteekend met het oog op de vorming van het indexcijfer, zijn die welke door de kleinhandelaars werkelijk aan de verbruikers worden gevraagd.

ART. 8.

Het aantal prijzen in elke localiteit opgeteekend voor elk artikel, zal voldoende zijn om de afwijkende invloeden uit te schakelen.

ART. 9.

De opnamen zullen geschieden in de magazijnen die door de volkscliënteel worden bezocht, met uitsluiting van de eenheidsprijzenwinkels en van de werkgeversmagazijnen.

HOOFDSTUK IV.

Contrôle.

ART. 10.

Er wordt een Commissie voor den Index ingesteld. Deze Commissie bestaat uit 14 leden, te weten : vijf vertegenwoordigers van de arbeiders en bedienden, vijf vertegenwoordigers van de werkgevers, twee vertegenwoordigers van de verbruikscööperatieven, twee vertegenwoordigers van den kleinhandel.

De leden worden benoemd door den Koning, onder de kandidaten — op dubbel gestelde lijsten — voorgedragen door de vereenigingen welke deze maatschappelijke klassen vertegenwoordigen.

Deze Commissie wordt voorgezeten door een afgevaardigde van den Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg.

ART. 11.

Deze Commissie :

a) brengt maandelijks verslag uit over de juiste waarde van het indexcijfer. Te dien einde, neemt zij o. m. kennis van de lijsten met de prijsopnamen en aanhoort de opmerkingen van de vertegenwoordigers van het Bureau en van de vertegenwoordigers waarvan sprake in artikel 12.

b) prend connaissance des réclamations dirigées contre l'Indice et enquête à leur sujet;

c) participe, à titre consultatif, par ses délégués aux délibérations administratives relatives :

— aux régimes douanier et fiscal, en tant qu'ils concernent les articles de consommation courante;

— aux mesures destinées à combattre la vie chère et à réglementer les prix des articles de consommation courants.

ART. 12.

Le Roi déterminera les conditions dans lesquelles les organisations ouvrières et patronales pourront contrôler, par la présence de délégués, les opérations des relevés de prix de détail.

ART. 13.

La Commission de Contrôle aura le droit de prendre connaissance de la documentation de l'Office.

CHAPITRE V.

De la publicité de l'Indice.

ART. 14.

L'Office publie mensuellement un bulletin faisant connaître, notamment :

A) les nombres-indices pondérés du coût de la vie;

B) toutes les modifications apportées au calcul de l'indice du coût de la vie ainsi que les raisons de ses modifications;

C) les prix moyens absolus pour le Royaume des articles de l'Indice en distinguant le prix moyen général et les prix moyens dans les coopératives, dans les grands magasins et dans les autres magasins;

D) les différents prix absolus relevés pour chaque article dans chaque localité considérée, par la publication des feuilles locales de relevés;

E) toutes les modifications apportées aux régimes douanier et fiscal des produits et services intéressant la consommation courante;

F) l'appréciation de la Commission du Nombre-Indice du coût de la vie sur la valeur représentative de l'Index du mois.

b) neemt kennis van de klachten over het indexcijfer en stelt hieromtrent een onderzoek in.

c) neemt, zonder stemgerechtigd te zijn, door zijn afgevaardigden, deel aan de administratieve beraadslagingen betreffende :

— het tol- en fiscaal regime, voor zoover dit betrekking heeft op artikelen van dagelijksch gebruik.

— de maatregelen tot bestrijding van het duur leven en tot reglementeering van den prijs der artikelen van dagelijksch gebruik.

ART. 12.

De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder de arbeiders- en werkgeversverenigingen, door middel van afgevaardigden, de handelingen mogen nagaan bij het opmaken van de staten der winkelprijzen.

ART. 13.

De Contrôlecommissie heeft het recht kennis te nemen van de documentatie van het Bureau.

HOOFDSTUK V.

Openbaarheid van het index-cijfer.

ART. 14.

Het Bureau geeft elke maand een Bulletin uit met o. m. :

A) de gematigde indexcijfers van de levensduurte;

B) al de wijzigingen aangebracht aan de berekening van het indexcijfer van de levensduurte, alsmede de redenen van die wijzigingen;

C) de volstrekte gemiddelde prijzen voor het Rijk van de index-artikelen, met vermelding van den algemeenen gemiddelden prijs en de gemiddelde prijzen in de coöperatieven, de warenhuizen en de overige winkels;

D) de verschillende volstrekte prijzen voor elk artikel, in elke beschouwde localiteit, door middel van bekendmaking der plaatselijke prijsopnamen;

E) al de wijzigingen welke aangebracht worden aan het tol- en fiscaal regime van de producten en diensten welke het dagelijksch verbruik aanbelangen;

F) het oordeel van de Commissie voor het Indexcijfer van de levensduurte over de juiste waarde van het maandelijksch indexcijfer.

CHAPITRE VI.

Dispositions transitoires.

ART. 15.

Les premiers indices seront établis, au plus tard, dans les trois mois de l'entrée en vigueur de la présente loi.

ART. 16.

Trois mois après la publication par l'Office des premiers indices mensuels établis par lui, il ne sera plus procédé à la publication d'autres indices de prix de détail établis par les Administrations Publiques.

HOOFDSTUK VI.

Overgangsbepalingen.

ART. 15.

De eerste indexcijfers zullen, uiterlijk, binnen drie maanden na het in-werking-treden van deze wet, opgemaakt worden.

ART. 16.

Drie maanden na de bekendmaking van de eerste maandelijksche indexcijfers door het Bureau opgemaakt, wordt niet meer overgegaan tot de bekendmaking van andere indexcijfers van door de Openbare Besturen opgemaakte winkelprijzen.

Xavier RELECOM,
E. BEAUFORT,
H. GLINEUR.